

ปาฐกถาธรรม

กตัญญูกตเวที (ตอนที่ ๖ ตอนจบ)

พระเทพญาณมงคล (เสริมชัย ชยมงฺคโล) เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม

ปาฐกถาธรรม ความกตัญญูกตเวที (ตอนที่ ๖ ตอนจบ)

โดย พระเทพญาณมงคล
(เสริมชัย ชยมงฺคโล ป.ธ.๖)
เจ้าอาวาสวัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
วันอาทิตย์ ที่ ๑๙ มีนาคม พ.ศ.๒๕๔๓ เวลา ๐๘.๐๐ น.

เจริญพร ญาติโยมสาธุชนผู้ฟังทุกท่าน

วันนี้อาตมภาพก็ได้มาพบกับท่านสาธุชนอีกเช่นเคย ในรายการปาฐกถาธรรม ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ทุกวันอาทิตย์สัปดาห์ที่ ๓ ของเดือน และวันนี้อาตมภาพ ก็จะได้กล่าวถึงความกตัญญูกตเวที ต่อสถาบันชาติ พระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของประเทศไทยเราเป็นตอนสุดท้าย

วันนี้จะได้กล่าวหลักธรรมของคนดี คือ สัปปุริสธรรม อันสาธุชนพึง ใช้เป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติ ให้ถูกต้อง เหมาะสม บริสุทธิ์และยุติธรรม เพื่อแสดงความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันหลักทั้ง ๓ ที่ทรงคุณ

ประเสริฐสูงสุดยิ่งของประเทศไทยเรา ในฐานะที่อำนวยคุณประโยชน์แก่ประชาชนชาวไทย และชาวต่างชาติต่างศาสนา ที่อยู่อาศัยบนผืนแผ่นดินไทย ให้ได้รับความเจริญและสันติสุข ตั้งแต่โบราณกาลมาจนถึงปัจจุบันนี้ ให้ครบสมบูรณ์ต่อไปด้วย

ในรายการปาฐกถาธรรม ที่ผ่านมาแล้วได้กล่าวถึงหลักความประพฤติปฏิบัติตน ด้วย ความถูกต้อง ตามกฎหมายของบ้านเมืองและศีลธรรม ๑ กับ ความเหมาะสม กับบุคคลและสถานการณ์อีก ๑ ไปแล้วรวม ๒ ประการ สำหรับวันนี้จะได้กล่าวถึงหลักปฏิบัติข้อ “ความบริสุทธิ์” และ “ความยุติธรรม” ต่อไปอีก ๒ ข้อ ดังต่อไปนี้

๓. หลักความบริสุทธิ์

หลัก “ความบริสุทธิ์” นี้ หมายถึง เจตนาประพฤติปฏิบัติตนด้วยความบริสุทธิ์ใจ คือ ด้วยเจตนาดี กล่าวคือ ด้วยเจตนาสุจริต ได้แก่ เจตนาที่จะประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายและทำนองคลองธรรมเพื่อให้เกิดผลดี ไม่มีเจตนาทุจริตคิดมิชอบ คือ ไม่มีเจตนาที่จะกระทำความผิด ที่จะให้เกิดผลเสียหาย และหรือไม่เป็นคนเจ้าเล่ห์เพทุบาย เป็นต้น

บุคคลเมื่อมีจิตใจบริสุทธิ์ คือ มีเจตนาดีแล้ว จะคิด จะพูด จะทำประการใด ๆ ก็ย่อมดีไปด้วย เมื่อบุคคลประกอบแต่กรรมดีอยู่ ความสุขความเจริญอันเป็นผลแต่กรรมดีนั้น ๆ ย่อมติดตามผู้ประพฤติปฏิบัติดีนั้นเหมือนเงาตามตัว ฉะนั้น

ดังพระพุทธภาษิตมีมาใน พระคาถาธรรมบทภาค ๑ เรื่อง มัฏฐกุณฑลี มีความว่า

“ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นหัวหน้า มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ
ถ้าบุคคลมีจิตใจผ่องใสแล้ว พูดอยู่ก็ดี ทำอยู่ก็ดี ความสุขย่อมติดตามเขา
เพราะเหตุกรรมนั้น เหมือนเงาตามตัว ฉะนั้น”

ส่วนบุคคลที่มีจิตใจชั่วร้าย ไม่บริสุทธิ์ คือมีเจตนาไม่ดี ได้แก่ มีเจตนาทุจริต คิดมิชอบ จะพูด จะทำกรรมใด ๆ ก็ย่อมไม่ดี คือเป็นกรรมชั่ว ความทุกข์เดือดร้อนอันเกิดแต่กรรมชั่วย่อมติดตามผู้ประพฤติชั่วทางกาย ทางวาจา และทางใจนั้นไป เหมือนล้อเกวียนที่หมุนตามรอยเท้าโคตัวเทียมแอกไปอยู่ เช่นนั้นเหมือนกัน

จะเห็น ความจริงตามพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ได้ง่าย อย่างเช่น มีข่าวทางสื่อมวลชนว่า ผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (สว.) เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ที่ผ่านมานี้ ผู้ใดเป็นคนดีและได้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งครั้งนี้ด้วยวิธีการ ที่ถูกต้องตามตัวบทกฎหมาย และศีลธรรม ด้วยความบริสุทธิ์ใจ คือด้วยเจตนาสุจริต เมื่อได้รับเลือกตั้งจากประชาชนแล้วย่อมเป็นสุข ไม่ต้องเดือดเนื้อร้อนใจ หรือวิตกกังวล ต่างกับผู้สมัครเข้ารับเลือกตั้งโดยประการที่ไม่ถูกต้อง - เหมาะสม ด้วยเจตนาอันไม่บริสุทธิ์และยุติธรรม แม้จะได้

รับการเลือกตั้งเข้ามา แต่ก็กลับหาความสุขไม่ได้ เพราะคอยวิตกกังวลอยู่ว่า คณะกรรมการเลือกตั้งเขาจะรู้ความลับและจับผิดได้ ดังนี้เป็นต้น

ขอเจริญพรให้ญาติโยมสาธุชนได้ทราบอีกครั้งว่า สมาชิกวุฒิสภานั้น มีอำนาจและหน้าที่ ที่สำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญและความสันติสุขของประชาชน และต่อความมั่นคงของประเทศชาติ ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ วุฒิสภามีอำนาจหน้าที่ ๆ สำคัญหลายประการ คือ

ประการที่ ๑ พิจารณากลั่นกรองกฎหมาย

ประการที่ ๒ ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน โดยการตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี หรือเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือชี้แจงปัญหา โดยไม่มีการลงมติ ฯลฯ

ประการที่ ๓ พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบ ให้บุคคลเข้าดำรงตำแหน่ง ที่สำคัญต่าง ๆ ดังนี้

- ประธานกรรมการและกรรมการเลือกตั้ง
- ผู้ตรวจราชการแผ่นดินของรัฐสภา
- ประธานกรรมการและกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
- ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
- ประธานศาลปกครองสูงสุดและตุลาการในศาลชั้นปกครองสูงสุด
- กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ และเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามทุจริตแห่งชาติ
- ประธานกรรมการและกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ประการที่ ๔ วุฒิสภามีหน้าที่พิจารณาและมีมติให้ถอดถอน

- นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ส.ส. ส.ว. ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด
- กรรมการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

- ผู้พิพากษาหรือตุลาการ พนักงานอัยการ หรือ หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่า ออกจากตำแหน่ง ออกจากส่วนราชการระดับกรมหรือเทียบเท่านั้น ถ้ามีพฤติกรรมร่ำรวยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ดังนี้เป็นต้น

เพราะเหตุนั้น หากประชาชนเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาผู้มีปกติตั้งตนอยู่แต่ในคุณความดี ผู้มีความประพฤติปฏิบัติและกิจการงานสะอาด ผู้ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาด้วยวิธีการอันถูกต้องตามกฎหมายและทำนองคลองธรรม ด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์และยุติธรรม ผู้มุ่งที่จะเข้ามาทำหน้าที่อันเป็นคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองด้วยความบริสุทธิ์ใจ เข้ามามากเพียงไร ก็พอจะหวังได้ว่าบุคคลประเภทนี้จะช่วยรักษาความถูกต้อง ความเหมาะสม ความบริสุทธิ์ และความยุติธรรม ในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล อันจะอำนวยประโยชน์สุข คือความเจริญและสันติสุข แก่ประชาชน โดยส่วนรวม และความมั่นคงแก่สถาบันหลักทั้ง ๓ คือ สถาบันชาติ สถาบันพระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ได้มากเพียงนั้น และสมาชิกวุฒิสภาผู้เช่นนี้แหละที่ชื่อว่า ได้กระทำความกตัญญูกตเวทีต่อสถาบันหลักทั้ง ๓ ของประเทศชาติไทยของเราด้วยดีแล้ว

แต่ถ้าประชาชนเลือกตั้งบุคคลผู้มีปกติไม่ดำรงตนอยู่ในคุณความดี ผู้ไม่มีศีลธรรม ผู้ไม่มีความละอายและเกรงกลัวต่อบาปอกุศล ผู้มีกิจการงานและความประพฤติที่ไม่สะอาด และได้รับการเลือกตั้งเข้ามาด้วยวิธีการอันไม่ถูกต้อง เหมาะสม และด้วยเจตนาทุจริตคิดมิชอบเสียตั้งแต่ต้นเข้ามามากเพียงไร ความหวังที่จะเห็นบุคคลผู้เช่นนี้ที่จะเข้ามาทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนโดยส่วนรวม ยิ่งกว่าประโยชน์ของตัวหรือยิ่งกว่าประโยชน์พรรคพวกของตัวนั้น เห็นทีจะยากเพียงนั้น เพราะเป็นธรรมชาติของปุถุชน ผู้ที่ยังหนาด้วยกิเลส ตัณหา อุปาทาน เมื่อได้ลงทุนหรือหว่านพืชลงไปแล้ว ย่อมมุ่งหวังที่จะแสวงหาผลประโยชน์เพื่อถอนทุนคืน และย่อมแสวงหาผลกำไรเพื่อเพิ่มพูนโภคทรัพย์ ไม่ว่าจะโดยวิธีการอันชอบธรรมหรือไม่ชอบธรรม เพื่อไว้รักษาและส่งเสริมสถานภาพของตนให้สูงขึ้น ด้วยฐานกำลังคืออำนาจเงิน อำนาจพวกพ้องให้มาก ให้แข็งแกร่ง และมั่นคงยิ่งขึ้น ตามอำนาจของกิเลส ตัณหา อุปาทานของตน โดยนัยนี้ ย่อมส่งผลให้สภาวะทางเศรษฐกิจ ทางการเมือง และทางสังคมของประเทศชาติของเราถึงความเสื่อมลง ประชาชนโดยส่วนรวมย่อมประสบความทุกข์ เดือดร้อนยิ่งขึ้นต่อ ๆ ไปตามลำดับ ผู้เป็นเช่นนี้ย่อมได้ชื่อว่า เป็นผู้ทำลายความเจริญ และความสันติสุขของประชาชน นับเป็นการทำลายความมั่นคงของประเทศชาติ และนับเป็นการกระทำที่อกตัญญูต่อสถาบันชาติ สถาบันพระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ของไทยเราโดยแท้

นี่แหละญาติโยมสาธุชนทั้งหลาย ท่านทั้งหลายพึงสำเหนียกข้อนี้ให้ดี การเลือกตั้งทั่วไป เพื่อเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร ผู้ที่จะมาทำหน้าที่สำคัญ คือที่จะมาจัดตั้งรัฐบาลขึ้นบริหารประเทศใหม่ และที่จะมาทำหน้าที่พิจารณาออกกฎหมายอีกต่อไป เพื่อใช้บังคับประชาชนทั้งประเทศ ยังจะมีอีกต่อกาลไม่นาน คือในอนาคตอันใกล้นี้อีกด้วย

ข่าวพฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาต่าง ๆ ทั้งการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นระดับต่าง ๆ ลงมาถึงการเลือกตั้งกำนัน - ผู้ใหญ่บ้าน ว่ามีส่วนที่ไม่ถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย และปรากฏ พฤติกรรมของผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม และไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม เช่นว่ามีการซื้อเสียงและมีการใช้อำนาจนอกกฎหมายอันไม่เป็นธรรมกันมาก จนเป็นที่วิตกห่วงใยต่อสถานการณ์บ้านเมืองกันมากว่า จะได้สมาชิกผู้มีและใช้อำนาจเงินและหรืออำนาจนอกกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ผู้ด้อยคุณภาพและขาดคุณธรรมกันเข้ามามาก หรืออาจมากกว่าที่จะได้คนดี มีคุณภาพ มีคุณธรรม ให้เข้ามามีอำนาจและทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินทั้งในระดับส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น แทนประชาชนโดยส่วนรวม และให้มาทำหน้าที่ออกกฎหมายใช้บังคับประชาชนทั่วประเทศ

โดยนัยนี้ ถ้ายิ่งการเลือกตั้งได้คนที่มีพฤติกรรมที่ไม่ดีมาตั้งแต่ต้น คือตั้งแต่การสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเข้ามาโดยวิธีการอันไม่ถูกต้อง - เหมาะสม และไม่บริสุทธิ์ - ยุติธรรม ให้มีอำนาจและทำหน้าที่ออกกฎหมายและบริหารประเทศมากเพียงใด โอกาสที่จะเกิดเผด็จการทางการบริหาร และ/หรือ เผด็จการทางกฎหมายโดยหมู่คณะ หรือพรรคพวกคนไม่ดี แต่มีอำนาจหน้าที่ มาใช้บังคับประชาชนผู้ที่มอบอำนาจให้แก่เขาเหล่านั้นไปแล้วนั่นเอง ก็ย่อมมีมากเพียงนั้น และสถานการณ์เช่นนี้ย่อมกลับเป็นอันตรายที่จะบ่อนทำลายสถานภาพทางสังคม ทางการเมืองและทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ ให้เสื่อมโทรมลง และส่งผลให้ประชาชนได้รับความเดือดร้อนกันต่อ ๆ ไปมากยิ่งขึ้น

บทเรียนจากเหตุการณ์การเลือกตั้งที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม และไม่บริสุทธิ์ยุติธรรม อันมีผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินทุกระดับให้ไม่ดีเท่าที่ควร และมีผลให้สถานภาพทางสังคมทางการเมืองและทางเศรษฐกิจ เสื่อมโทรมลง กระทบกระเทือนถึงความเป็นอยู่ของประชาชน ให้ไม่เจริญและสันติสุขดีนักอย่างทุกวันนี้ ย่อมปรากฏเป็นที่ประจักษ์แจ้งแก่สาธุชนโดยทั่วไปอยู่แล้ว เพราะนี้ เหตุในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่จะมีต่อไปในกาลข้างหน้า และการเลือกตั้งสภาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ตลอดจนถึงการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านคราวต่อ ๆ ไป ก็ขอให้ประชาชนทั่วทั้งประเทศพึงสำเหนียกปัญหาการเลือกตั้งที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม และไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมเช่นนี้ให้ดี และขอจงมาช่วยกันใช้สิทธิ์ใช้เสียงเลือกตั้งคนดี มีคุณภาพ มีศีลธรรม เข้ามาเป็นสมาชิกสภาให้มากที่สุด อย่าให้ตกอยู่ในอำนาจเงินคือการซื้อเสียงของใครผู้ใดที่มิใช่คนดี จงอย่าเลือกตั้งคนไม่มีคุณธรรม อย่าเลือกคนขาดศีลธรรม ให้เข้ามามีอำนาจและหน้าที่บริหารประเทศชาติและออกกฎหมายแทนท่าน เป็นอันขาด ถ้าท่านทำได้อย่างนี้ คือพร้อมใจช่วยกันออกมาใช้สิทธิ์ใช้เสียงเลือกตั้ง ให้เกิดความถูกต้อง เหมาะสม และบริสุทธิ์ ยุติธรรม เพื่อให้ได้คนดี มีคุณภาพและมีคุณธรรม ให้เข้ามาทำหน้าที่แทนประชาชนโดยส่วนรวมมากเพียงใด ประเทศชาติก็จะมีโอกาสได้รับการบริหาร ให้เกิดความเจริญและสันติสุขแก่ประชาชนโดยส่วนรวมมากยิ่งขึ้นเพียงนั้น และเมื่อท่านทั้งหลายพากันประพฤติปฏิบัติได้เช่นนี้ ก็ย่อมได้ชื่อว่า ท่านได้แสดงความกตัญญูกตเวที ต่อสถาบันชาติ สถาบันพระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ผู้ทรงคุณประเสริฐแก่ประชาชนและประเทศชาติอย่างสูงสุดยิ่งแล้ว

๔. หลักความยุติธรรม

หลักความยุติธรรมนี้ คือหลักประพฤติปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความเที่ยงธรรมตามกฎหมาย กฎหรือระเบียบข้อบังคับ และตามหลักศีลธรรม โดยไม่อคติหรือลำเอียงเข้าข้างบุคคลใดหรือฝ่ายใด อันจะเป็นเหตุให้อีกบุคคลหนึ่งหรือฝ่ายอื่น เสียเปรียบ เสียประโยชน์หรือเสียโอกาสอันควรมิควรได้โดยชอบธรรมไป ความอคติและลำเอียงอันเป็นเหตุให้เสียความเที่ยงธรรมนั้น ได้แก่

“ฉันทาคติ” คือความลำเอียงเพราะความรัก หรือเพราะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนหรือฝ่ายตน ประการ ๑

“โทสาคติ” คือความลำเอียง เพราะความโกรธ พยาบาท หรือเพราะความเกลียดชัง ประการ ๑

“ภยาคติ” คือความลำเอียงเพราความเกรงกลัวว่า จะมีภัยมาถึงตัวหรือถึงญาติมิตร พวกพ้องของตัว ประการ ๑ และ

“โมหาคติ” คือความลำเอียงเพราะความหลง เพราะความไม่รู้เหตุผล ตื้นลึก - หนาบาง ของเรื่องที่ตนวินิจฉัย หรืออีกนัยหนึ่งคือความขาดข้อมูลที่ถูกต้อง ที่เชื่อถือได้ ที่ตรงประเด็น และที่สมบูรณ์เพียงพอแก่การใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจ เรื่องหรือปัญหาที่ตนวินิจฉัยตัดสินใจให้รอบคอบดีเสียก่อน นี้อีกประการ ๑

สังคมยุคปัจจุบันเป็นสังคมยุคโลกาภิวัตน์ ที่วิชาการหรือเทคโนโลยีสมัยใหม่ช่วยให้การสื่อสารติดต่อถึงกันได้อย่างรวดเร็วและอย่างกว้างขวาง จึงมีการใช้สื่อเป็นเครื่องมือ ส่งเสริมหรือทำลายกันได้อย่างง่ายดาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้ที่ใช้สื่อหรือผู้ที่ทำงานทางด้าน สื่อมวลชนว่าจะมีคุณธรรม คือมีจิตสำนึกในความถูกต้อง ความเหมาะสม ความบริสุทธิ์ และความยุติธรรม ประจำใจเพียงไร

ขอยกตัวอย่างให้เห็น ได้โดยง่าย เช่น การจัดรายการอภิปรายหรือสนทนาปัญหาบ้านเมือง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางสังคม ทางการเมืองและทางเศรษฐกิจก็ตาม ถ้า ผู้ดำเนินรายการขาดจิตสำนึกในความถูกต้อง ความเหมาะสม ความบริสุทธิ์ และความยุติธรรมประจำใจแล้ว ก็สามารถจะใช้วิธีการอันแยบยลดำเนินรายการ ซักถามหรือชี้นำ ผู้ร่วมรายการให้เบี่ยงเบนประเด็น หรือชี้นำ และให้เน้นน้ำหนักที่จะให้เป็นคุณหรือที่จะให้เป็นโทษแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตามความประสงค์ของตนหรือฝ่ายของตนได้ และหากจะมีผู้ร่วมรายการใดได้อภิปรายด้วยเหตุผลที่ถูกต้องตามความเป็นจริง ด้วยความบริสุทธิ์และยุติธรรม แต่ถ้าคำอภิปรายนั้นจะเป็นประโยชน์แก่ฝ่ายที่ตนไม่ปรารถนาจะให้เป็น ก็ตัดโอกาสการนำเสนอคำอภิปรายนั้นต่อประชาชนได้โดยวิธีการตัดต่อเทปตอนที่ตนไม่ต้องการนั้นออกอย่างแนบเนียนก่อนที่จะนำมาให้ออกอากาศ โดยที่ผู้ชมรายการไม่อาจทราบได้เพราะผู้จัดทำรายการสามารถบันทึกเทปรายการไว้ล่วงหน้าโดยที่ไม่ต้องออก รายการสดได้ ดังนี้เป็นต้น

สื่อมวลชนอื่น ๆ ก็ทำนองเดียวกัน ถ้าผู้สื่อข่าว เขียนข่าวหรือเสนอข่าวด้วยความขาดจิตสำนึกในความถูกต้อง - เหมาะสม และความบริสุทธิ์ - ยุติธรรม และขาดข้อมูลคือเนื้อข่าวที่ถูกต้อง ที่เชื่อถือได้ ที่ตรงประเด็น

และที่สมบูรณ์ดีแล้ว การเสนอข่าวที่ ผิดพลาด ของผู้เสนอข่าวที่ขาดจิตสำนึกถึงจรรยาบรรณของวิชาชีพของตน ย่อมมีโอกาสสร้างกระแส ให้เป็นโทษแก่บุคคลหรือคณะบุคคลผู้ที่เป็นข่าวนั้นได้โดยง่าย

ส่วนประชาชน ผู้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อก็มักจะหลงเชื่อตามกระแสข่าว หรือตามข้อมูลข่าวสารเช่นนั้น โดยไม่ได้พิจารณาไตร่ตรอง ให้รอบคอบก่อน ว่ากระแสข่าวหรือข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อต่าง ๆ นั้นมีมูลความจริงเพียงไร ก็พลอยตกเป็นเครื่องมือของผู้สร้างกระแสข่าว ให้เกิดความนิยมหรือ ให้เกิดความรังเกียจ หรือ ให้เคียดแค้นชิงชังต่อบุคคล ต่อคณะบุคคล ต่อสินค้าหรือสิ่งของ ตามความประสงค์ของผู้สร้างกระแสด้วยเจตนาที่ไม่ดีนั้น คือที่ไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมนั้น ได้มาก

และถ้าเผอิญว่าบุคคลประเภทนี้ได้เข้าไปมีอำนาจและมีหน้าที่สำคัญ ในการบริหารหรือควบคุมการบริหารประเทศด้วยแล้ว ย่อมไม่อาจวาง ใจได้ว่าเขาจะสามารถดำรงรักษาความถูกต้อง - เหมาะสม และความบริสุทธิ์ยุติธรรม ในการบริหารประเทศหรือการควบคุมการบริหารประเทศของรัฐบาลได้เลย!

เพราะเหตุนั้น สังคมและประเทศชาติจึงต้องการการปฏิบัติต่อกันและต้องการ ให้การบริหารประเทศชาติและกิจการทางสังคมเป็นไปด้วยความถูกต้อง ตามกฎหมายของบ้านเมืองและศีลธรรม ประการ ๑ ด้วยความเหมาะสมกับบุคคล และสถานการณ์แวดล้อม ประการ ๑ ด้วยความบริสุทธิ์ ใจคือด้วยเจตนาดีต่อกัน ประการ ๑ และด้วยความยุติธรรม อีก ประการ ๑

ผู้ประพฤติปฏิบัติตนและผู้บริหารประเทศและกิจการทางสังคม ด้วยความถูกต้อง เหมาะสม บริสุทธิ์ และยุติธรรม ย่อมยังผล ให้สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สถาบันหลักทั้ง ๓ คือ สถาบันชาติ สถาบันพระพุทธศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ ของไทยเรามีความเจริญ สันติสุข และมั่นคงได้ ท่านผู้ประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เช่นนั้นจึงนับเป็นผู้มีความกตัญญูกตเวที คือ รู้คุณ และตอบแทนคุณของสถาบันหลัก ทั้ง ๓ ของไทยเราด้วยดี แล้ว

ก่อนจบรายการ ในวันนี้ อาตมภาพขอเจริญพรสาธุชนทั้งหลายผู้สน ใจศึกษา สัมมาปฏิบัติ สามารถเข้ารับการศึกษาอบรมธรรมปฏิบัติ (ศีล - สมาธิ - ปัญญา) ได้ทุกวัน วันละ ๒ รอบหลังทำวัตรเช้า - เย็น และเพิ่มพิเศษวันละ ๒ รอบ ทุกวันอาทิตย์และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา คือรอบเช้าเวลา ๐๙.๓๐ น. และรอบบ่ายเวลา ๑๓.๓๐ น. ที่ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม อยู่ริมถนนสายบางแพ - ดำเนินสะดวก ตรง กม. ที่ ๑๔ อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรีได้ เฉพาะผู้ที่อยู่ ในกรุงเทพฯ มีรถรับส่ง จากประตูทางเข้า วัดสระเกศ (วัดภูเขาทอง) ไปวัดหลวงพ่อสดฯ ทุกวันอาทิตย์ และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา รถออกจากวัดสระเกศ เวลา ๐๗.๐๐ น. และรับกลับจาก วัดหลวงพ่อสดฯ เวลา ๑๕.๓๐ น.

นอกจากนี้ทางวัดหลวงพ่อสดฯ ยังจัดโครงการบรรพชาเยาวชนเป็นสามเณรเพื่ออบรมธรรมปฏิบัติภาคฤดูร้อน เดือนเมษายนของทุกปี เยาวชนชายสน ใจจะบวชเป็นสามเณรอยู่ปฏิบัติธรรมภาคฤดูร้อน ก็สมัครเข้า

รับการอบรมได้ในวันที่ ๑ - ๒ เมษายนนี้ สนใจติดต่อที่ประชาสัมพันธ์ วัดหลวงพ่อสดฯ โทร. (๐๓๒) ๒๕๓-๓๕๒ และ ๒๕๔-๖๕๐ กดต่อ ๒๒๐ ได้ทุกวัน

ขอความสุขสวัสดี จงมีแด่ท่านผู้ฟังทุกท่าน   เจริญพร.